

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานคัดกรองมะเร็งเต้านมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จังหวัดราชบุรี

FACTORS RELATED TO THE VILLAGE HEALTH VOLUNTEER'S PARTICIPATION IN SCREENING BREAST CANCER IN RATCHABURI PROVINCE

อัญชลี อ่อนศรี 5537561 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ปิยธิดา ศรีเดช, ศ.ด., สุคนธา ศิริ, Ph.D.(TROPICAL MEDICINE), ชาญวิทย์ ศรีเดช, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ แบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานคัดกรองมะเร็งเต้านมของ อสม. จังหวัดราชบุรีกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือ อสม. เพศหญิง ที่ปฏิบัติงานในจังหวัดราชบุรีตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป จำนวน 236 คน 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพคือ อสม. เพศหญิงที่ปฏิบัติงานในจังหวัดราชบุรีตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปและเป็นระยะเวลาติดต่อกัน ผ่านการอบรมความรู้ด้านมะเร็งเต้านม และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานคัดกรองมะเร็งเต้านมมากกว่า 1 ปี จำนวน 20 คน โดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 20 พฤษภาคม 2557 ถึง 31 กรกฎาคม 2557 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-Test One-way ANOVA สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นตอน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานคัดกรองมะเร็งเต้านมของ อสม. จังหวัดราชบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 67.36$) รายด้านพบว่า ด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.82$) และด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.64$) โดยการมีบทบาทเป็นอาสาสมัครด้านอื่น ๆ ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมปฏิบัติงานคัดกรองมะเร็งเต้านมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) แรงงูใจ ทักษะคิด และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานคัดกรองมะเร็งเต้านมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.703, p\text{-value} < 0.001$; $r = 0.567, p\text{-value} < 0.001$; และ $r = 0.477, p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งแรงงูใจ ทักษะคิด และการสนับสนุนทางสังคมสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานคัดกรองมะเร็งเต้านมของ อสม. จังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 55.7 ($R^2 = 0.557$)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายส่งเสริมแรงงูใจ ทักษะคิด สนับสนุนการดำเนินงาน พัฒนาบทบาทและองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของ อสม. รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและจัดกิจกรรมเชิงรุก เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคัดกรองมะเร็งเต้านมอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม / การสนับสนุนทางสังคม / แรงงูใจ / ทักษะคิด / อสม. / การคัดกรองมะเร็งเต้านม